

РЕШЕНИЕ

№ Ц-009

от 13.06.2005 г.

ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 13.06.2005 г., като разгледа доклад относно определяне на цени на активната електрическа енергия, използвана за битови нужди от населението за периода от 01.07.2003 г. до 30.06.2004 г., установи следното:

С решение № Ц-009/25.06.2003 г. ДКЕР е определила за периода м. юли 2003 г. - м. юни 2004 г. цени на електрическата енергия за битови нужди при двустъпална тарифа - непроменяща се цена на първо стъпало и увеличена с 20,61 % цена на второ стъпало, което представлява средно увеличение от 15 % спрямо средната цена за предходния едногодишен период.

Увеличението е определено в изпълнение на втория етап от тригодишния график за ежегодно повишаване на средната продажна цена на електрическата енергия за битови нужди, приет с решение на ДКЕР № Ц-028/28.06.2002 г. (Графикът е приет в изпълнение на Споразуменията на България с МВФ и Световната банка и на Енергийната стратегия).

Решението е обжалвано и е отменено с решение № 5910/23.06.2004 г. на тричленен състав на ВАС. Основният мотив на решението за отмяна на първоинстанционния съд е противоречие на решението на ДКЕР с графика. Според съда повишението не е с 15%, а с 20.61% спрямо цената от предходния период.

С решение № 2209/11.03.2005 г. на петчленен състав на ВАС е оставено в сила решение № 5910/23.06.2004 г. на тричленен състав на ВАС, с което е отменено решение № Ц-009/25.06.2003 г. на ДКЕР.

Касационният състав е посочил следните основни мотиви, поради които е оставил в сила решението на тричленния състав на ВАС:

1. Обжалваното решение на ДКЕР било прието без да са спазени нормативно определените правила за определяне на цените на електрическата енергия за крайните потребители, т.е. според съда цените са повишени без да е направен регулаторен преглед;

2. Поради това, че според съда ДКЕР не е представила пред първата инстанция - тричленен състав на ВАС необходимите доказателства относно определения процент на увеличение на цените за битови нужди за 2003 г., касационният състав не е приел изразените доводи и представените доказателства, обосноваващи факта, че разликата в увеличението на двата типа цени - средна продажна цена с 15% и цена на второ стъпало с 20.61%, се дължи на запазването на цените на първо стъпало непроменени по време на целия тригодишен период на нивата им от 2001 г. Касационният състав на ВАС е приел за правилен извода на тричленния състав на ВАС относно това, че повишението не е с 15%, а с 20.61% спрямо цената от предходния период, тъй като от доказателствата по делото при разглеждането му от първоинстанционния състав на ВАС същият не бил в състояние да направи извод, че повишението на средната цена е с 15%, а не с 20.61% спрямо цената от предходния период;

3. Съдът е счел, че доводите за обосновааност на определеното увеличение на средната продажна цена от 20.61 % не могат да бъдат приети за основателни предвид на

факта, че определянето им е съгласно решение № Ц-028/28.06.2002 г., с което ДКЕР е приела примерен тригодишен график за ежегодно повишаване на средната продажна цена на електрическата енергия за битови нужди, като този график е приет при средногодишен курс 2,2 лева за щатски долар, а курсът на долара към 01.07.2003 година е бил 1.694390 (по официални курсове на БНБ за чуждестранни валути към българския лев). Следователно, според съда само разликата във валутния курс на долара към лева е трябвало да доведе до други стойности на продажните цени на енергията;

Съгласно чл. 28 от ЗВАС във връзка с чл. 42 от ЗАП съдът решава делото по същество, когато въпросът не е предоставен на преценката на административния орган. Във всички останали случаи съдът отменя административния акт и изпраща преписката на съответния компетентен орган за решаване на въпроса по същество със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. Следователно, ДКЕВР следва да се произнесе с ново решение вместо отмененото.

I. Приложимо право при постановяване на новото решение на ДКЕВР:

1. Процесуалноправни разпоредби:

Административно производство за определяне на цени на електрическата енергия за битови нужди за 2003 г. е започнало при действието на процесуалните разпоредби на Закона за енергетиката и енергийната ефективност (отм.) и Наредбата за образуване и прилагане на цените и тарифите на електрическата енергия (отм.) и към момента това производство не е завършено. От друга страна към момента са в сила процесуалните разпоредби на ЗЕ и Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия. Процесуалният закон по принцип има обратно действие. Той има обратно действие и по отношение на незавършените административни производства. При промяна на закона новата процесуална уредба се прилага при всички висящи административни производства, независимо че те са били образувани съгласно уредбата на отменения закон. Незабавното действие на новия процесуален закон означава, че всички незавършени процесуални действия по висящи административни производства оттук нататък следва да се извършват съобразно новия закон.

Предвид изложеното, при постановяване на новото решение ДКЕВР следва да спазва процесуалните правила, регламентирани в ЗЕ и Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия. От друга страна, поради това, че е налице хипотеза на незавършено производство за определяне на цени, електроразпределителните дружества не следва да подават нови заявления, а комисията трябва отново да разгледа и анализира данните, съдържащи се във вече подадените (към 2003 г.) заявления за утвърждаване на цени, като спазва задължителните указания на ВАС дадени в мотивите на отменителното решение.

2. Материалноправни разпоредби:

Налице е незавършено административно производство за определяне на цени на електрическата енергия за битови нужди за 2003 г., тъй като съдът е отменил решението на ДКЕР без да е компетентен да реши спора по същество. Комисията, решавайки спора по същество, следва да постанови ново решение, с което да уреди отношения, възникнали и осъществени в миналото, т.е. да издаде общ административен акт с обратно действие. В този случай, с оглед на преценката относно наличието или липсата на съответствие с материалноправните разпоредби е от съществено значение въпросът спрямо кой нормативен акт във времето ще се установява съответствие или липсата на такова. В правната теория и практика е възприет принципът, че това съответствие или липсата му се преценява по отношение на материалноправните разпоредби, които действат към момента на издаване на акта. Предвид на това, при постановяване на новото решение, ДКЕВР следва да спазва материалните правила регламентирани в ЗЕ и Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия.

II. За подготовка на новото решение на ДКЕВР за определяне на цени на електрическата енергия за битови нужди за периода от 01.07.2003 г. до 30.06.2004 г. със заповед № Е-3-52/30.03.2005 г. на председателя на ДКЕВР е назначена работна група. Нейната задача е след извършване на регулаторен преглед въз основа на представената отчетна и прогнозна информация от дружествата в електроенергийния сектор, да изготви доклад с предложение за определяне цените на активната електрическа енергия, използвана за битови нужди от населението за периода от 01.07.2003 г. до 30.06.2004 г. Предложението да бъде обосновано с необходимите приходи и разходи в електроенергийната система и произтичащите от тях утвърдени и неотменени цени за електроразпределителните дружества (за небитови потребители), “НЕК” ЕАД и производителите на електрическа енергия.

Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия (Наредбата) не изисква такъв регулаторен преглед, тъй като съгласно § 3, т. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата до 31.12.2004 г. комисията определя цени на електрическата енергия за битови нужди на обществените снабдители в съответствие с приетия от комисията примерен тригодишен график за изменение на цените за битови нужди. От друга страна, петчленният състав на ВАС в мотивите за отмяна е счел, че такъв преглед следва да бъде направен.

Работната група е изготвила доклад с предложение относно определяне цените на активната електрическа енергия, използвана за битови нужди от населението за периода от 01.07.2003 г. до 30.06.2004 г., който е приет от ДКЕВР с т. 1 от протоколно решение № 46/27.04.2005 г. Със същото решение на основание чл. 30, ал. 1 от Наредбата е насрочено открито заседание на 18.05.2005 г. за обсъждане на доклада с резултатите от регулаторния преглед.

Регулаторният преглед е извършен в съответствие с чл. 3 от Наредбата и обхваща анализ и оценка на отчетната и прогнозна информация на всички електроенергийни предприятия по веригата производство, пренос и обществена доставка, разпределение и обществено снабдяване при следните условия:

- определени действащи цени по веригата, с изключение на тези за битови нужди;
- спазване разпоредбата на § 3, т. 2 от ПЗР на Наредбата, според която “комисията определя цени на електрическата енергия за битови нужди на обществените снабдители в съответствие с приетия от комисията примерен тригодишен график за изменение на цените за битови нужди”.

III. Регулаторният преглед е извършен при следната последователност:

1. Установяване на факти и обстоятелства във връзка с необходимостта за увеличаване на средната продажна цена за битови потребители и начина за изчисляване на конкретните увеличения;
2. Преглед от формална страна на заявленията на енергийните предприятия;
3. Преглед и анализ на представената от енергийните предприятия отчетна информация за 2002 година;
4. Преглед и анализ на представената от енергийните предприятия прогнозна информация за 2003 година, във връзка с определянето на крайните цени за битови потребители на електрическа енергия;
5. Обобщаване на резултатите от регулаторния преглед;
6. Предложение за определяне на цените на активната електрическа енергия, използвана за битови нужди от населението за периода 01.07.2003 г. до 30.06.2004 г.

Установяване на факти и обстоятелства във връзка с увеличаването на средната продажна цена за битови потребители и начина за изчисляване на конкретните увеличения.

До 2001 г. цените на електрическата енергия за битовите потребители в България не са отразявали разходите за доставката на електрическа енергия. Преминаването към разходно образувание на цените поражда необходимостта от повишаване на средните продажни цени за битови потребители, с цел достигането им до ниво, което да отразява разходите им. В приетата с решение № 279/11.05.2002 г. на Министерския съвет и одобрена от Народното събрание с решение от 17.07.2002 г. Енергийна стратегия на Република България, е предвиден индикативен график за увеличаване на средните цени на електрическата енергия за битови нужди на три етапа- 2002 г., 2003 г. и 2004 г., като последният етап е до 31.12.2004 г, когато тези цени трябва да отразяват реалните разходи.

В стратегията е посочена индикативна средна цена за битови потребители, която трябва да бъде постигната към края на 2004 година - 0,090 лв./кВтч (без ДДС) при следните изходни условия:

- не е отчетена инфлация;
- използвани са прогнозни разходи за 2002 г., без отчитане на законовите изисквания за инвестиции, допълнителни разходи за производство на електрическа енергия, свързани с влизането в сила на дългосрочни договори и т.н.
- използвани са прогнозното потребление и прогнозната структура на потреблението за 2002 година.

Посочената в стратегията целева стойност на средната продажна цена на електрическата енергия за битови потребители е част от обвързващите ангажименти на България във връзка с отпускането на програмни заеми от Световната банка (PAL).

Енергийната стратегия предвижда също тарифна структура на цените на електрическата енергия за битови нужди със социалноориентирани двустъпални цени:

- до 75 кВтч дневна електрическа енергия - по действаща дневна цена целогодишно;
- до 50 кВтч нощна електрическа енергия - по действаща нощна цена за петте отоплителни месеца.

Дневната двустъпална тарифна цена е валидна за всички битови потребители, а нощната за всички потребители, с изключение на присъединените към топлопреносната мрежа. Цените на първото стъпало остават непроменени през целия период на преходно ценообразуване.

Поради непроменящата се цена на първото стъпало, размерите на ежегодните увеличения на цените на второто стъпало са по-високи от увеличенията на средните продажни цени за всеки етап, посочен по-горе, които са среднопретеглени между цените на двете стъпала. Конкретните размери на ежегодните увеличения се определят от ДКЕР след одобряване на необходимите годишни приходи на електроразпределителните дружества.

Решение № 279/11.05.2002 г. на Министерския съвет, с което е приета Енергийната стратегия, е административен акт, който поражда задължителни правни последици за ДКЕР като негов адресат. Също така, съгласно разпоредбата на чл. 86, ал. 2 от Конституцията на Република България решенията на Народното събрание са задължителни за всички държавни органи, организациите и гражданите. Като юридически актове решенията на Народното събрание пораждат пряко правни последици със задължителен характер за посочените по-горе субекти (р. № 3044/28.03.2003 г. на петчленен състав на ВАС). Предвид на това, решението на Народното събрание и одобрената с него Енергийна стратегия са задължителни за ДКЕР във връзка с прилагането на ценовата политика.

В съответствие с тази част на Енергийната стратегия в Наредбата за образувание и прилагане на цените и тарифите на електрическата енергия (отм., ДВ, бр. 17/2004 г.), глава трета «Цени при продажба от преносното предприятие» и глава четвърта «Цени на електрическа енергия при продажба от разпределителни предприятия», се съдържат раздели «Преходно ценообразуване». По отношение на определяните от ДКЕР цени на

електрическата енергия за битовите потребители в чл. 47 от тази Наредба е предвидено, че средната продажна цена за битови потребители се достига чрез ежегодни повишения в рамките на преходния период по примерен график и определени от ДКЕР размери на отделните повишения, а тарифните цени за битовите потребители по зони на денощието се изменят в съответствие със средната продажна цена.

С решение № Ц-028/28.06.2002 г. ДКЕР е приела примерен тригодишен график за ежегодно повишаване на средната продажна цена на електрическата енергия за битови нужди, както следва:

В сила от	Повишение	Средна цена с ДДС	(Средна цена без ДДС)
01.07.2002 г.	20%	0,097 лв./кВтч	(0,081 лв./кВтч)
01.07.2003 г.	15%	0,112 лв./кВтч	(0,093 лв./кВтч)
01.07.2004 г.	10%	0,122 лв./кВтч	(0,102 лв./кВтч)

В същото решение е посочено, че средните продажни цени включват 20% ДДС и са определени при средногодишен валутен курс 2,2 лв. за щатски долар по бюджетна макрорамка до 2005 г.

Посоченият валутен курс има информативен характер и служи за целите на изчисляването на цените в долари като доказателство за намеренията на ДКЕР да изпълни поставения критерий в Матрицата на МВФ и Световната банка за достигане на цена за битовите потребители от 4 цента/кВтч, като условие за отпускане на програмните заеми.

С това се изпълняват ангажиментите в приетия през 1998 г. План за действие, съгласуван с МВФ, който предвижда поэтапни увеличения, така, че средните тарифни цени за населението и за индустриалните потребители да се изравнят и да достигнат 4 цента/кВтч без ДДС (или 0.072 лв./кВтч при валутен курс 1.8 лв./щ. д.) до средата на 2001 г. и който не е бил изпълнен. Поради отлагане на ценовата реформа във времето и настъпилите промени в икономиката на страната, в електроенергетиката и в курса на лева спрямо щатския долар, приетият през 1998 г. план не би могъл да бъде изпълнен едновременно и в двете му части – достигане на цените в лева и в щатски долари. По тази причина в Стратегията постигането на цена от 4 цента/кВтч съответства на цена от 0.090 лв./кВтч. По аналогичен начин конкретните цени, които ДКЕР е необходимо да утвърди за всяка отделна година от графика, не могат да съответстват едновременно на цените в лева и в щатски долари. При вземането на решение ДКЕР се съобразява с икономически обосноваването разходи за конкретния период и икономически обоснована норма на възвръщаемост на капитала на енергийните предприятия (чл. 31 ЗЕ).

Изменението във валутния курс намира отражение в разходите на енергийните предприятия в частта, за която разходите се извършват в долари. При калкулирането на всички разходи по веригата: производство, пренос и разпределение, действащият към момента на прогнозата валутен курс е част от икономическата обосновка на разходите на енергийните предприятия. Значението на валутния курс е най-голямо при обосноваването пред ДКЕР на променливите разходи за горива на производителите на електрическа енергия, като промяната на съотношението щатски долар/лева се отразява в нивото на приетите разходи.

Междинните етапи, посочени в Енергийната стратегия за постигането на формулираната обща цел за ребалансиране на тарифите и достигане на средна продажна цена за битови потребители, която да отразява разходите са:

1. Изпреварване на средната цена за стопански нужди;
2. Изравняване със средната цена на небитовите потребители, присъединени към мрежата ниско напрежение;
3. Изравняване с реалните разходи за битовите потребители на ниско напрежение, като нивото на отчетената средна продажна цена за битови потребители да достигне 0,090 лв./кВтч (без ДДС).

Конкретните решения при изпълнението на поставената цел са част от правомощията на ДКЕР, като основните разлики между заложените параметри в Енергийната стратегия и решенията на компетентния орган, са определени от факта, че действията се извършват в различно време и при различни конкретни изходни условия, в т.ч.:

- Енергийната стратегия предвижда три 10-процентови увеличения на цените за битови потребители от началото на 2002 г.;

- с решение № Ц-028/28.06.2002 г. ДКЕР е приела примерен тригодишен график (графика) за увеличения на действащите цени, с намаляващи по години проценти на увеличение на средната продажна цена. Конкретните поетапни увеличения са изчислени при отчитане на следните основни изходни условия за разработването на увеличенията, част от които са посочени в Енергийната стратегия, а други са възникнали допълнително:

1. Към момента на разработването на примерния график е установено, че необходимото увеличение за достигане на реалните разходи за снабдяване на битовите потребители с електрическа енергия изисква повишаване на приходите от продажби с около 50 %;

2. За облекчаване на финансовия натиск върху битовите потребители е определено защитно ниво на потребление за всички битови потребители (т. нар. I стъпало), за което е предвидено да се прилагат съществуващите към 30.06.2002 г. цени през целия преходен период;

3. Определените цени за потреблението над определеното защитно ниво (т. нар. II стъпало) трябва да отразяват и недостига от приходи за потреблението на I стъпало така, че крайното общо увеличение на средната продажна цена да е в границите на предварително определените проценти съгласно приетия график;

4. Конкретните увеличения на цените на електрическата енергия на второто стъпало на потребление се определят на основата на отчетеното потребление за предходната година;

5. Цените на стопанските и на небитовите потребители, присъединени към мрежите ниско напрежение, е предвидено да не се променят през целия период на изпълнение на примерния график;

6. По време на целия преходен период увеличаването на разходите за производство, пренос и разпределение на електрическата енергия в целия електроенергиен сектор по години се ограничава до нивото на приходите от продажби на електрическа енергия на всички потребители в сектора.

С решение № Ц-029/28.06.2002 г. ДКЕР е изпълнила първия етап от примерния график. Реализирано е увеличение от 20 % на средната продажна цена на електрическата енергия за битови потребители, съгласно приетия график. Увеличението на цените на второто стъпало на потребление е с 29,52 %, установено на основата на отчетеното потребление през предходната година.

За установяване на конкретното увеличение на цените на електрическата енергия на второто стъпало на потребление за 2003 година са извършени следните предварителни изчисления:

1. На основата на отчетните данни за потреблението на битовите потребители за 2002 г. е симулирана годишна структура на потребление в съответствие с въведената от 01.07.2002 г. нова тарифна структура, т.е. – дневна енергия (първо и второ стъпало на потребление) и нощна енергия (първо и второ стъпало на потребление).

2. Необходимите общи приходи на ЕРД от продажба на електрическа енергия на битови потребители за 2003 г. са определени като общото отчетено потребление на електрическа енергия за битови нужди за 2002 г. е умножено по средната продажна цена за 2003 г. (без ДДС), съгласно графика за ежегодно повишаване на средната продажна цена на електрическата енергия за битови нужди по следната формула:

$P_{\text{общ}}_{2003} = E_{\text{общ}}_{2002} * 0.093$, където:

$P_{\text{общ}}_{2003}$ – необходими общи приходи на ЕРД за 2003 г. в резултат на увеличена средна продажна цена, х. лв.

$E_{\text{общ}}_{2002}$ – общо потребление на електрическа енергия за битови нужди за 2002 г., МВтч;

0.093 – средна продажна цена на електрическата енергия за 2003 г., съгласно примерния тригодишен график за ежегодно повишаване на средната продажна цена на електрическата енергия за битови нужди без ДДС*, съответстваща на 15% увеличение, спрямо средната продажна цена за 2002 г. в същия график, лв./кВтч.

3. Определени са приходите от дневна енергия на първо стъпало и нощна енергия на първо стъпало за 2003 г. като произведение на количествата и съответните цени по следната формула:

$P_{\text{I дн}} = E_{\text{I дн}} * C_{\text{I дн}}$, където:

$P_{\text{I дн}}$ – приходи от продажба на дневна (нощна) енергия на първо стъпало, х. лв.;

$E_{\text{I дн}}$ – дневна (нощна) енергия на първо стъпало, МВтч;

$C_{\text{I дн}}$ – цена на дневната (нощна) енергия на първо стъпало без ДДС, лв./кВтч.

4. Определени са общите приходи от продажби на електрическа енергия на първо стъпало за 2003 г., като сума от отделно определените приходи на първо стъпало за дневната и нощната енергия по формулата по т. 3.

5. Определени се необходимите приходи от продажба на енергия на второ стъпало за 2003 г., като разлика между необходимите общи приходи по т. 4 и приходите от първо стъпало, по следната формула:

$P_{\text{II}} = P_{\text{общ}} - P_{\text{I}}$, където:

P_{II} – необходими приходи от продажба на електрическа енергия на второ стъпало, х. лв.;

$P_{\text{общ}}$ – общи приходи от продажби на енергия, х. лв.;

P_{I} – приходи от продажби на електрическа енергия на първо стъпало, х. лв.

6. Определена е средната цена на второ стъпало за 2002 г. като отношение на сумата от потреблението на дневна и нощна енергия на второ стъпало, умножени по съответните цени от действащата тарифна структура, и общото потребление на второ стъпало, съгласно следната формула:

$C_{\text{ср. II}} = (E_{\text{II дн}} * C_{\text{II дн}} + E_{\text{II н}} * C_{\text{II н}}) / E_{\text{общ II}}$, където:

$C_{\text{ср. II}}$ – средна цена на второ стъпало, лв./кВтч

$E_{\text{II дн}}$ – количество дневна енергия на второ стъпало, МВтч

$C_{\text{II дн}}$ – цена на дневната енергия на второ стъпало без ДДС, лв./кВтч;

$E_{\text{II н}}$ – количество нощна енергия на второ стъпало, МВтч

$C_{\text{II н}}$ – цена на нощната енергия на второ стъпало без ДДС, лв./кВтч;

$E_{\text{общ II}}$ – общо потребление на енергия на второ стъпало, кВтч.

7. Определена е средната цена на второ стъпало за 2003 г. като отношение на приходите от продажба на енергия на второ стъпало и общото потребление на енергия на второ стъпало, съгласно следната формула:

$C_{\text{ср. II}} = P_{\text{II}} / E_{\text{общ II}}$, където:

$C_{\text{ср. II}}$ – средна цена на второ стъпало за 2003 г., лв./кВтч

P_{II} – приходи от продажба на електрическа енергия на второ стъпало, х. лв.;

$E_{\text{общ II}}$ – общо потребление на енергия на второ стъпало, кВтч.

8. Определен е процентът на увеличение на средната цена на второ стъпало за 2003 г. спрямо 2002 г. като отношение между средната цена на второ стъпало за 2003 г. и средната цена на второ стъпало за 2002 г. съгласно следната формула:

$\Delta \text{Цср. II} = (\text{Ц ср. II}_{2003} / \text{Ц ср. II}_{2002} - 1) * 100$, където:

$\Delta \text{Цср. II}$ – увеличение на средната цена на второ стъпало за 2003 г. спрямо 2002 г., %;

Ц ср._{2003} – средна цена на второ стъпало за 2003 г., лв./кВтч

Ц ср._{2002} – средна цена на второ стъпало за 2002 г., лв./кВтч

9. Определена е средната продажна цена за 2002 г. при целогодишно действие на двустъпалната тарифа по следната формула:

$\text{Ц ср.}_{2002} = (E_{\text{дн I}} * \text{Ц}_{\text{дн I}} + E_{\text{дн II}} * \text{Ц}_{\text{дн II}} + E_{\text{н I}} * \text{Ц}_{\text{н I}} + E_{\text{н II}} * \text{Ц}_{\text{н II}}) / E_{\text{общо}}$, където:

Ц ср._{2002} – средна продажна цена на електрическата енергия за битови нужди за 2002 г., лв./кВтч;

$E_{\text{дн I}}$ – потребление на дневна енергия на първо стъпало, МВтч;

$\text{Ц}_{\text{дн I}}$ – цена на дневната енергия на първо стъпало, лв./кВтч;

$E_{\text{дн II}}$ – потребление на дневна енергия на второ стъпало, МВтч;

$\text{Ц}_{\text{дн II}}$ – цена на дневната енергия на второ стъпало, лв./кВтч;

$E_{\text{н I}}$ – потребление на нощна енергия на първо стъпало, МВтч;

$\text{Ц}_{\text{н I}}$ – цена на нощната енергия на първо стъпало, лв./кВтч;

$E_{\text{н II}}$ – потребление на нощна енергия на второ стъпало, МВтч

$\text{Ц}_{\text{н II}}$ – цена на нощната енергия на първо стъпало, лв./кВтч;

$E_{\text{общо}}$ – общо битово потребление на електрическа енергия за 2002 г., МВтч.

10. Определена е средната продажна цена за 2003 г. по следната формула:

$\text{Ц ср.}_{2003} = \text{П общи}_{2003} / E_{\text{общо}_{2003}}$, където:

Ц ср._{2003} – средна продажна цена на електрическата енергия за битови нужди, за 2003 г., лв./кВтч;

П общи_{2003} – общи необходими приходи за 2003 г. по т. 4, х. лв.;

$E_{\text{общо}_{2003}}$ – общо битово потребление на електрическа енергия за 2003 г., МВтч.

11. Определя се процентът на увеличение на средната продажна цена за 2003 г. спрямо 2002 г. по следната формула:

$\Delta \text{Цср.} = (\text{Ц ср.}_{2003} / \text{Ц ср.}_{2002} - 1) * 100$, където:

$\Delta \text{Цср.}$ – увеличение на средната продажна цена за 2003 г. спрямо 2002 г., %;

Ц ср._{2003} – средна продажна цена на електрическата енергия за битови нужди, за 2003 г., лв./кВтч;

Ц ср._{2002} – средна продажна цена на електрическата енергия за битови нужди за 2002 г., лв./кВтч.

В резултат на описаните по-горе последователни стъпки е изчислена очакваната средна продажна цена към края на 2003 г. – 93 лв./ МВтч (без ДДС), като за постигането ѝ, цената за второто стъпало на потребление е необходимо да бъде повишена с 20,61 %. Изчисленията са показани в таблица (приложение 1 към доклада – Справка за изчисляване на средната продажна цена за 2002 г. и процента на нейното увеличение за 2003 г.).

С решение на ДКЕР Ц-009/25.06.2003 г. за цените на активната електрическа енергия, използвана за битови нужди от населението, са повишени цените на второто стъпало на потребление с 20.61 %, което отговаря на резултатите от описаните по-горе

изчисления, или на 15 % увеличение на средната продажна цена на електрическата енергия за битовите потребители.

Преглед от формална страна на заявленията на енергийните предприятия за утвърждаване на цени за 2003 г.

За целите на утвърждаване на цени в електроенергийния сектор в рамките на приходите от крайните потребители, от всички дружества с писма изходящ №№ 14-00-1/04.02.2003 г, 13-01-8/04.02.2003 г. и 13-00-2/04.02.2003 г., (приложение 2 към доклада), е поискана отчетна и прогнозна информация. Приходите от потреблението на битовите потребители отразяват повишението на цените на второто стъпало на потребление с 20,61 %, съответстващо на повишение на средната продажна цена с 15 %.

Прогнозната информация, необходима за образуването на цените, е представена във форма и съдържание, които са в съответствие с „Указанията за образуване и утвърждаване на цени за 2003 г. на електроразпределителните дружества, “НЕК” ЕАД и независимите производители”, приети с протоколно решение на ДКЕР.

В комисията е представена следната информация (приложена към преписката):

- Пълен годишен финансов отчет за 2002 г., включително информация за прилаганата счетоводна политика на предприятието и оповестявания за състоянието и измененията на активите и пасивите;

- Отчетна и прогнозна информация, изготвена съгласно приложените Указания и справки към тях, както и обосновка на техническите и икономическите прогнозни данни за 2003 г.;

- Инвестиционна и ремонтна програма за 2003 г., одобрена от Съвета на директорите;

- Отчет за изпълнението на инвестиционната и ремонтната програма за 2002 г.

От независимите производители на електрическа енергия е поискана и информация, свързана с технически показатели, а именно:

- методика за определяне на специфичния разход на условно гориво за производство на електрическа енергия и съответните разходни характеристики на блоковете;

- методика за отчитане на собствените нужди за електроенергия и съответните разходни характеристики на блоковете.

При прегледа на образуваната преписка по подадените от енергийните предприятия заявления за цени от 01.07.2003 г. работната група е установила, че същите отговарят на изискванията на чл. 28, ал. 2 от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия и Указанията за образуване и утвърждаване на цени. (приложение 3 към доклада – Предоставена информация от всички електроразпределителни дружества за образуване на цените на електрическата енергия за 2003 г.)

Преглед и анализ на представената от енергийните предприятия отчетна информация за 2002 г.

На основата на представените годишни финансови отчети от всички дружества в електроенергийния сектор е направен анализ на структурата на разходите по веригата производство, пренос и разпределение на електрическа енергия. (приложение 4 към доклада – Становище от дирекция «Икономически анализи и работа с потребителите» относно анализ на общите годишни финансови отчети за 2002 г. на дружествата от електроенергийния сектор).

Към момента на прегледа на отчетните резултати, електроенергийните предприятия са свързани чрез приходно – разходна схема на така наречен преходен период, като нито едно от тях не може да бъде разглеждано самостоятелно.

Това означава, че разходите за производството на електрическа енергия са пряко свързани с приходите от потреблението на вътрешния пазар и сключените договори за

износ. Изменението на входящите и изходящи парични потоци оказва пряко влияние върху финансовите ресурси на предприятията за производство на електрическа енергия, пренос и разпределение.

В общата структура на разходите с най-голям дял са разходите за производство на електрическа енергия, което означава, че финансовата стабилност на производствените предприятия има голямо значение за сигурността на снабдяването с електрическа енергия на крайните потребители.

Комплексният анализ на основните финансови измерители на отчетеното към края на 2002 г. финансово състояние на производствените предприятия показва тенденция към влошаване спрямо предходната година. В синтезиран вид, общата тенденция за промяната на финансовото състояние на производствените предприятия намира израз в показателите за рентабилност, които към 2002 г. са по-ниски спрямо предходната, като нивото им за 2003 г. е около 3,5 %.

Средният процент на изпълнение на предвидените инвестиционни програми за електроенергийния сектор е 86%, като най-нисък е процентът на изпълнение на производствените предприятия. (приложение 5 към доклада – Справка за инвестиционните програми на енергийните дружества).

Сравнението между утвърдените прогнозни количества за образуването на цените на независимите производители за 2002 г. и отчетените количества показва минимални отклонения, които са в рамките на 1 %.

Отчетени са резултатите от повишаването на средните продажни цени за битовите потребители за 2002 г. Констатациите са следните: (приложение 6 към доклада – Резултати от повишението на средните продажни цени за битови потребители за 2002 г.)

а) отчетена средна продажна цена за битови потребители е 74,55 лв./МВтч;

б) отчетеното общо повишение на средната продажна цена за битови потребители към края на 2002 година е 10,84%;

в) отчетеното общо потребление е намалено с 5,71 %, спрямо прогнозното потребление, използвано за установяване на увеличението на цената на второ стъпало на потребление;

г) разликата между прогнозната структура на потребление на първо и второ стъпало, използвана за определяне на необходимото повишение на цените на второто стъпало и реално отчетената за 2002 г. е незначителна, като отчетеното потребление на електрическа енергия от битовите потребители на второто стъпало е 68 %;

д) отчетената средна продажна цена за битови потребители е по-ниска с 1,66 % спрямо отчетената средна цена за стопански потребители.

Преглед и анализ на представената от енергийните предприятия прогнозна информация за 2003 г., във връзка с определянето на крайните цени за битови потребители на електрическа енергия.

В условията на образуване на цените на дружествата по време на преходния период (Глава четвърта, Раздел I от Наредбата за образуване и прилагане на цените и тарифите на електрическата енергия (отм., ДВ, бр. 17/02.03.2004 г.) и § 3 от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия) основната цел на регулаторния преглед е ДКЕР да утвърди такива цени, които да осигуряват изравняване на общите разходи на всички дружества с приходите, получени от износ и продажби на небитови потребители (при непроменени цени) и битови потребители (при непроменени цени на първо стъпало и цени, увеличени на второто стъпало на потребление с предварително изчислен процент на увеличение).

През 2003 г. тази цел е реализирана с три последователни стъпки:

1. Анализ на първоначално подадените заявления.

Подадени са заявления с прогнозни разходи по усмотрение на електроенергийните предприятия и норма на възвращаемост на собствения капитал, равна на утвърдената за

2002 г., а именно: за производителите на електрическа енергия – 5%; за електроразпределителните дружества – 7 %; за “НЕК” ЕАД – 10 %.

След съпоставянето на прогнозните приходи от продажби с прогнозните разходи за производство, пренос и разпределение беше установено превишение на разходите над приходите с 271 838 хил. лв. В сравнение с прогнозата, с която са образувани цените през 2002 г., исканото със заявлението повишение на разходите за производство и разпределение на електрическа енергия е с 16 %, а за разходите за пренос на електрическа енергия е поискано намаление с 4 %.

Въпреки предвиденото увеличение на цените за битовите потребители от второто полугодие на 2003 г. със среден процент 15%, регистрираните промени в общите годишни прогнозни приходи за цялата 2003 г. от всички потребители показват увеличение само с 1,4 %, което е резултат от прогнозираните намалени приходи от износ, непроменени цени за небитовите потребители и действие на предвидените увеличени цени за половин година за битовите потребители.

Поради това, че поисканото от дружествата значително повишение на разходите за производство и разпределение на електрическа енергия не би могло да бъде покрито от прогнозните приходи от крайни продажби, е проведена среща между представители на министъра на енергетиката и енергийните ресурси, в качеството му на принципал на енергийните предприятия, «НЕК» ЕАД и ДКЕР. Изпратени са допълнителни указания до всички електроенергийни дружества за разработване и внасяне на нови предложения и информация за образуване на цените на електрическата енергия, с цел намаляване на прогнозните ценообразуващи елементи на основание чл. 23, ал. 2 от отменения ЗЕЕЕ. Такова действие е законосъобразно и от гледна точка на новия ЗЕ, предвиждащ в чл. 36, ал. 1, че указанията, дадени от комисията относно образуването на цените, са задължителни за енергийните предприятия.

В ДКЕР са постъпили нови предложения, като ценообразуващите елементи на всички дружества са коригирани в съответствие с указанията на МЕЕР и ДКЕР, променени са и данни за структурата на потребление.

Намалението на разходите за производство, пренос и разпределение спрямо първоначално подадените заявления е с около 10 %, но въпреки това приходите от продажби не покриват всички разходи в системата. Недостигът на приходи е 22 191 хил.лева.

За установяване на баланс между приходите от потребление на електрическа енергия и необходимите приходи на енергийните предприятия (разходи и възвращаемост) за повечето от тях е намалена нормата на възвращаемост на собствения капитал, спрямо утвърдената за 2002 г.

След направените промени недостигът на приходи в сравнение с разходите е 2555 хил. лв., като те остават за сметка на преносната компания “НЕК” ЕАД, като е прието, че тя може да покрие недостига с реализиране на по-голям от прогнозния износ. Сумата на утвърдените за 2003 г. прогнозни разходи са 2 208 641 хил. лв., а прогнозните приходи са 2 206 086 хил. лв., тоест със 2 555 хил. лв. по – малко.

За 2003 г. утвърдената обща сума на прогнозните необходими приходи е с 2,55% повече от утвърдената сума за 2002 г., но възникналите неотложни по-високи разходи за производство на електрическа енергия променя структурата на утвърдените разходи за производство, пренос и разпределение на електрическа енергия. Увеличени са необходимите приходи за производство на електрическа енергия, като необходимото увеличение е компенсирано с намаляването на необходимите приходи за пренос. Разходите и възвращаемостта за разпределение на електрическата енергия са запазени на нивото от 2002 г. (приложение 7 към доклада – Структура на утвърдените приходи и разходи за дейностите производство, пренос и разпределение на електрическа енергия за 2002 г. и 2003 г.).

В резултат на извършения регулаторен преглед могат да бъдат направени следните изводи:

1. Регулаторният преглед показва, че необходимото повишение на средната продажна цена за битови потребители за периода от 01.07.2003 г. до 30.06.2004 г. не може да бъде по-малко от 15%, като при непроменено първо стъпало съответното повишение на цената на второ стъпало спрямо цената за периода от 01.07.2002 г. до 30.06.2003 г. е с 20.61%;

2. Петнадесет-процентовото увеличение на средната продажна цена за битови потребители е минимално възможното поради това, че прогнозираните необходими приходи от продажби общо в системата при този процент на увеличение са по-малки от сумата на прогнозните икономически обосновани разходи за производство, пренос и разпределение на електрическа енергия.

На основание чл. 31 от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия на 20.05.2005 г. е проведено закрито заседание на ДКЕВР, на което комисията е приела прокт на решение за определяне цени на активната електрическа енергия, използвана за битови нужди от населението за периода 01.07.2003 г. – 30.06.2004 г. и е определила дата за провеждане на процедура за обществено обсъждане на същия. В съответствие с чл. 33 от тази Наредба проекта на решение е публикуван на интернет страницата на комисията. На 18.05.2005 г. е проведено открито заседание.

На основание чл. 14 от ЗЕ във връзка с чл. 33 от горната Наредба на 28.05.2005 г. е проведено обществено обсъждане със заинтересованите лица на проекта на решението за определяне цените на активната електрическа енергия, използвана за битови нужди от населението за периода 01.07.2003 г. – 30.06.2004 г. Изказванията на участниците са отразени в протокол от проведеното обществено обсъждане. В хода на общественото обсъждане от страна на представителите на «Съюз за стопанска инициатива», «Федерация на потребителите в България», Сдружение «Промяна» и «Асоциация на индустриалния капитал» са изразени мнения, които не са подкрепени с правни и икономически аргументи, поради което не внасят нови обстоятелства в установената фактическа обстановка. В определения срок за представяне на становища от заинтересованите лица са получени такива само от «Електроразпределение – Столично» ЕАД и «Електроразпределение – Златни пясъци» ЕАД. Същите подкрепят проекта на решение и считат, че определените в него цени са в съответствие с изискванията на Енергийната стратегия на Р. България, ЗЕ и Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 28 от ЗВАС във връзка с чл. 42 от ЗАП и чл. 21, т. 6 във връзка с чл. 30, ал. 1, т. 6 и чл. 36, ал. 2 от ЗЕ, и § 3, т. 2 от ПЗР на Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия,

ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Р Е Ш И:

Определя, считано от 01.07.2003 г., цени на активната електрическата енергия, използвана за битови нужди от населението с ДДС, както следва:

Начин на измерване	Зони в денонощието	Месечно потребление	Цена (лв./кВтч)	Прилага се за потребители
с две скали	дневна	до 75 кВтч	0.098	всички
		над 75 кВтч	0.153	всички
	нощна	цялото потребление	0.082	- присъединени към топлопреносната мрежа; - неприсъединени към топлопреносната мрежа за периода 1 април – 31 октомври
		до 50 кВтч	0.053	- неприсъединени към топлопреносната мрежа за периода 1 ноември – 31 март
		над 50 кВтч	0.082	- неприсъединени към топлопреносната мрежа за периода 1 ноември – 31 март
	с една скала		до 75 кВтч	0.098
над 75 кВтч			0.153	- присъединени към топлопреносната мрежа; - неприсъединени към топлопреносната мрежа за периода 1 април – 31 октомври
до 125 кВтч			0.098	- неприсъединени към топлопреносната мрежа за периода 1 ноември – 31 март
над 125 кВтч			0.153	- неприсъединени към топлопреносната мрежа за периода 1 ноември – 31 март

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 (четирнадесет) дневен срок.